

Terres de Lleida

S'ha volgut desacreditar la Generalitat acusant-la de centralisme. La maniobra és basta, i és baixa. Quan la Generalitat, pràcticament, encara no té res o quasi res, se li vol imputar, al cap de pocs mesos de provisionalitat, un dels defectes més greus que hem patit i que més hem retret a l'estat espanyol: el centralisme. Caldria veure qui són els qui esgrimeixen aquesta argumentació, que més que no pas acusatòria esdevé autodelatora.

Els desplaçaments del president Tarradellas a Tarragona, Girona i Lleida són una prova d'aquesta voluntat de descentralització que caracteritza, em sembla, l'estat d'esperit de l'actual govern de la Generalitat. Però per a descentralitzar cal tenir alguna cosa susceptible de ser descentralitzada, susceptible de ser transferida d'un centre a una perifèria.

Totes les mesures i disposicions que pren actualment el govern de la Generalitat són més simbòliques que altra cosa. Però, alerta, perquè un símbol, en tant que símbol, també compta, també és *real*, orienta els esperits, condiciona, en certa manera, el futur.

Així i tot, per simbòlics que siguin els seus actes, caldria que la Generalitat donés un exemple irreversible d'aquesta voluntat de descentralització en un dels pocs terrenys en els quals la seva acció podrà ser, en un futur no massa llunyà, veritablement bel·ligerant, com són la cultura i l'agricultura.

Tots sabem els problemes ingents, espinosos, del camp actual, no sols a Catalunya sinó arreu. Abandó de pobles i caserius, augment de la població urbana en detriment de la rural i, per tant, més boques a satisfer i menys conreus, encara que la màquina vingui a suplir, en part, aquest desequilibri.

Em sembla que no fóra cap mesura forassenyada que la Generalitat decidís d'instal·lar la conselleria d'Agricultura en terres de Lleida (a Lleida mateix, o a Tàrrrega, per exemple), encara que la conselleria tingués, com és natural, una dependència permanent a Barcelona i el conseller acudís a les reunions de govern i mantingués un contacte constant amb la ciutat comtal. Una mesura així no podria ser considerada injusta ni discriminatòria per a cap altra de les capitals catalanes, per la senzilla raó que aquestes tenen, des de fa quinze o vint anys, uns recursos que Lleida no posseeix. Em refereixo al turisme. Girona, Barcelona i Tarragona tenen les platges i, cada any, aquest fet significa la vinguda d'una allau de forasters que obliguen a emprendre una gran quantitat d'obres i construccions que donen feina a molta gent i suposen, per tant, una veritable riuada d'activitat i diners. Lleida no té això. Lleida té el camp. I per adonar-se de la transcendència del camp a Lleida només cal recordar un fet recentíssim: en la mobilització de tractors de fa uns quants dies, Lleida sola mobilitzà tretze mil tractors, més que les altres tres capitals catalanes plegades. El president Tarradellas, en la seva visita a Lleida, hagué d'aturar-se al camp.

Una conselleria d'Agricultura instal·lada a Lleida quedaria a una distància radial equivalent de les terres de Tarragona, Barcelona i Girona, amb els seus problemes conflictius. Instal·lar la conselleria d'Agricultura a Lleida significaria penetrar el cor

mateix dels problemes del camp, amb voluntat de fer-hi front, i podria contribuir a donar confiança als camperols i ramaders. Fóra una manera eficient de dir que la Generalitat, no sols no es gira d'esquena a aquestes preocupacions, sinó que hi esmerça una atenció especial, quasi prioritària. Potser així els pagesos perdrien part de la seva natural malfiança envers la ciutat com a lloc on els seus problemes no són compresos i, encara menys, compartits; com a lloc on es cuinen, a la seva esquena, els resultats dels seus esforços i de les seves suors, on aquests esforços i aquestes suors són explotats

Una mesura així, no sols mitigaria aquestes suspicàcies sempre latents del pagès enfront de la gran urbs, sinó que permetria de conèixer i escometre els problemes camperols de l'única manera que avui sembla lícit d'estudiar i conèixer a fons totes les qüestions socials, que és la de compenetrar-se amb la cosa estudiada, identificar-s'hi. Car una conselleria instal·lada en una capital rural fóra constantment assetjada per tota mena de problemes i es veuria obligada a resoldre'ls.

De passada, per si això no fos prou, les terres de Lleida, que en una data no massa llunyana se'ns volien escamotejar a base de nous ordenaments territorials, se sentirien refermades en llur catalanitat insubornable.

Josep Palau i Fabre

Avui, 30 de març del 1978